

LMD, MBD, ADD, ADHD
Hyperkinetické poruchy chování

PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.
Terminologie-vývoj názvu

- Dříve** MBD Minimal Brain Dysfunction
LMD Lehká mozková dysfunkce

MODEL ZTRÁTY POZORNOSTI

- 1972** Teorie deficitu Douglasová

ADD Attention Deficit Disorder
porucha pozornosti

ADHD Attention Deficit Hyperactivity Disorders
porucha pozornosti s hyperaktivitou (90.léta)

Klasifikační struktura – EU (UK)

2 skupiny

1.Problémy se objevily v časně fázi života
v anamnéze bývají komplikace při porodu

-neohrabanost, opoždění v motorice, rozum.oblasti, vývoji řeči

2.Problémy až v pozdějším období

- školní výkon, přidružují se potíže v učení

Klasifikační struktura – USA DSM IV

4 skupiny

1.Problém souvisí především se školou

-p.se objevují na počátku školní docházky

-nedokáže řešit úkoly, nevydrží sedět, ruší, často spojeno s VPU

2.Problém v rodině

-p. se projevují převážně doma, ve škole méně

-vzdorovité chování, neposlušnost, destruktivní chování, konflikty se sourozenci

-v rodině bývá konflikt

- s jinými příbuznými se většinou chovají dobře

Klasifikační struktura – USA DSM IV/2

3.Opoziční chování

- Častěji u dětí s hyperaktivitou

-Převládají poruchy chování

4.Pervazivní hyperaktivita

-Problémy doma i ve škole

-začátky problémů v časném věku

- nedostatečná pozornost, nadměrná aktivita

4.Pervazivní hyperaktivita

3 podskupiny

•Organický typ – obtížný porod

-Vývojově opožděné, neohrabané

- Někdy spojeno se

4 hlavní deficity (podle Douglasové)

1. Ztráta pozornosti

— v oblasti vynaložení, organizace a udržení pozornosti a úsilí;v třídění informací

2. Útlum

-v oblasti **spontánní odpovědi** organismu;

3. Útlum

-v oblasti **pohotovosti** k plnění požadavků situace

4. Okamžitá odměna - neobvykle silné očekávání

Kategorizace ADHD - hledisko hyperaktivity Barkley (1998)

•ADD+H

•ADD-H

Měřítkem pro dělení je přítomnost hyperaktivity a impulsivity

ADD – H projevy

Snadná rozptýlenost na podněty;

Problémy s nasloucháním a s plněním pokynů;

Potíže se zaměřením a udržením pozornost;

Potíže se soustředěním na úkol a dokončením

Nevyrovnaný výkon v práci ve škole

Vypínání pozornosti, což může vypadat jako zasněnost

Nepořádnost – pracovní místo

Nedostatečné studijní dovednosti, často specifické poruchy učení;

· Potíže se samostatnou prací, úzkostné rysy.

Charakteristika žáků ADD-H

•Rozumově jsou **pomalejší, zasněné, uzavřené** a nespolečenské.

•Jsou také více zmatené a jakoby ztracené v myšlenkách.

•Jejich porucha je vývojově stálá, tzn. nemění se věkem.

ADD+H

· Vysoká míra aktivity: - vypadá, že je neustále v pohybu;

•nenechá v klidu ruce ani nohy, vrtí se, padá ze židle;

•vyhledává blízké předměty, s nimiž si hraje nebo je vkládá do úst;

•prochází se po třídě, nedokáže setrvat na místě

ADD+H - 2

· Impulzivita a malé sebeovládání: často něco vyhrkne, mnohdy nepřipadně;

•nemůže se dočkat, až na něj přijde řada;

•často skáče do řeči ostatním nebo je ruší;

•často nadměrně mluví;

- věci nedokáže předem promyslet-jedná bez ohledu na následky
- neschopnost podřídit se autoritě a obecně uznávaným pravidlům;
- nezřídka se zapojuje do fyzicky nebezpečných činností, aniž by si předem uvážil možné následky, proto se často zraní.

ADD+H - 3

- Potíže s přechodem k jiné činnosti.

Sociální nevyzrállost, problémy ve vztazích s vrstevníky, nejistota.

Malá sebeúcta (často nepřírozeně se vyvíjející sebedůvěra a problémy se sebepřijetím) a značná frustrovanost.

ADD+H - 4

Problémy s chováním:

agresivní chování,
nepřiměřeně silná reakce i na drobné podněty, lhaní, krádeže,
někdy dokonce i zhářství.

Pravděpodobnost se zvyšuje s nižším věkem diagnostikované poruchy.

Poruchy se navzájem nepodmiňují.

Porucha pozornosti je dispozicí ke vzniku PCH.

ADD – H

- Slabší paměť

ADD + H

- Slabé percepčně- motorické tempo a rychlost

Rychlosti kognitivního zpracování

- Nadměrná aktivita

- Behaviorální disinhibice (neboli ztrátě zábran)

- Slabá pozornost k úkolům

Základ intervence

- Poznání problému – spec. ped. diagnostika,
Výuka, rodina, vrstevníci – vzory, vztahy,
Prostředí a jeho podmínky – třídy, školy

monitorování
režim

- Vytvoření strategie

Výběr problému jednoduše odstranitelného

Smlouva se žákem, pohovor

Změny v prostředí

Změny v režimu

Změny ve výuce – zpětná vazba, tempo,

kontrola srozumitelnosti